

Sanja Milić

Astrološki uticaji na nastanak psihičkih poremećaja

Beograd, 2018.

Izdavač:

Samostalno izdanje

Copyright: Sanja Milić, 2018.

www.sanjamilic.rs

Ova knjiga je autorsko delo Sanje Milić i na nju se odnosi Zakon o autorskim pravima

Sadržaj:

Uticaj Meseca i Plutona na nastanak psihičkih poremećaja

Uticaj Meseca i Neptuna na nastanak psihičkih poremećaja

Uticaj Meseca i Ketu-a na nastanak psihičkih poremećaja

Uticaj Meseca i Saturna na nastanak psihičkih poremećaja

Uticaj Meseca i Urana na nastanak psihičkih poremećaja

Uticaj Meseca i Marsa na nastanak psihičkih poremećaja

Odbacujuća majka

Mesec konjunkcija, kvadrat, opozicija Pluton

Pluton u Raku ili u 4, Mesec u Škorpionu ili u 8

Jung je posmatrao natalnu kartu kao mapu nesvesnog, mapu nesvesnih psiholoških obrazaca koji su, treba dodati, karmičke prirode, jer je po Jungu kosmogram ujedno i mapa kolektivno nesvesnog koje odslikava čitavu povest čovečanstva i svakoga ponaosob. Arhetipski Mesec predstavlja matericu ili matriks našeg bića i budući da je prijemčiv u njemu se ogledaju duboko utisnuti nesvesni psihološki obrasci iz prošlosti. To znači da on u sebi nosi karmičko (genetsko) nasleđe i pošto predstavlja arhetip majke označava i našu najraniju interakciju sa svetom kroz nju. Ova najranija majka – dete relacija je prizma kroz koju se očituju karmički obrasci. „Dete je otac čoveka“, govorio je Frojd, pa je u tom kontekstu validna pretpostavka njegovih naslednika da je majka u velikoj meri odgovorna za nastanak psihičkih poremećaja kod deteta. Jer, u njoj se reflektuje karmičko nasleđe samog natusa. Kada neo-frojdojci govore o tipu odbacujuće majke koja indukuje psihičke poremećaje kod deteta, ovu priču možemo pratiti na primeru loših aspekata između Meseca i Plutona. Ovaj aspekt često proizvodi teskobna iskustva sa majkom koju natus doživljava kao ličnost sklonu kontroli, sa rigidnim standardom ponašanja. Kada bi natus propustio da se povinuje tim prisilnim očekivanjima osetio bi se emocionalno povređenim. Doživljaj majke koja ledenom ćutnjom zadržava osećanja čini da su auru natusa prožimali talasi projektovanih negativnosti kao što su kriticizam,

neodobravanje, potcenjivanje, omalovažavanje, kažnjavanje – jednom rečju, emocionalno, i u nekim slučajevima, fizičko zlostavljanje. Pluton ovde pokazuje svoju destruktivnu stranu – personifikovanu Kali (proždiruću Majku). A sve to služi samo tome da se natus vrati sebi i započne neophodnu evolutivnu lekciju. Pluton predstavlja prošlost duše, onaj deo karme koji mora da bude odbačen da bi nastupilo pročišćenje koje simbolizuje Mesec. Plutonovski test transformacije tako vodi preko smrti, tj. odbacivanja starih emocionalnih i mentalnih obrazaca, do ponovnog rođenja. Pluton predstavlja onaj deo duše (Mesec) koji zahteva od nje da se izdvoji iz svojih najstarijih korena i da krene putem individuacije. On nam, pri tome, postavlja uslov da identifikujemo sopstveni evolutivni kontekst, znači, sopstvenu prošlost i kako je ona uzrokovala sadašnje okolnosti našeg života. Duša teži za preobražajem, a za to je potrebno prepoznati Plutonove karmičke lekcije. Koji su to najstariji koreni predstavljeni Plutonom iz kojih duša, na svom evolutivnom putu, teži da se izdvoji? To je ono područje nesvesnog u koje je Frojd smestio nagone, instinkte, potisnute misli i osećanja koji imaju kontrolu nad svesnim mislima i postupcima ličnosti. To su, dakle, nesvesni koreni života duše koji upravljaju čovekovim ponašanjem, kako je Frojd ispravno razumeo. Pluton kao ovaj najstariji koren čovekove psihe predstavlja onaj deo nesvesnog ili energetskog sistema ličnosti koji je označen kao prva (korenska) čakra. On je upravo onaj oblik energije kome je Frojd posvetio najveću pažnju – seksualna energija. Kao takav, Pluton je sama Kundalini. Pluton je koren, prva čakra smeštena između polnih organa i anusa. Kao Kundalini on predstavlja seksualnu energiju koja se iz prve čakre uzdiže do sedme, pri čemu on služi kao koren od koga se vertikalnim energetskim pravcem kreće tok energije kroz fizičko telo i auru. Ključna reč za prvu čakru i Plutona je sigurnost. Tačka u kojoj smo se pojavili u ovom fizičkom telu i fizičkoj egzistenciji (Pluton predstavlja rađanje) odslikava duboko

ukorenjenu potrebu za sigurnošću. Sa loše položenim Plutonom mi se rađamo sa osećanjem da je ovaj svet opasno, nesigurno mesto, jednom rečju, psihički sklop ličnosti počiva na strahu. Pluton se odnosi i na mehanizme odbrane koji se aktiviraju da bismo sebe zaštitili i izbegli ono što doživljavamo kao opasnost. Pluton u lošem aspektu sa Mesecom govori o najdubljoj potrebi za emocionalnom (Mesec) sigurnošću u nama. Ovi sigurnosni mehanizmi su nesvesni, što znači da su karmičke prirode i govore o interpersonalnim obrascima koji su preneti u ovaj život iz prošlosti, kao evolutivno nasleđe prošlih života. Tako, pošto je karmičke prirode, ova potreba za emocionalnom sigurnošću postoji na nesvesnom nivou. Ovaj planetarni aspekt predstavlja tako u suštini jedan nesvestan, prenet u ovaj život, proces. Tako je postojeća stvarnost (bezbednost) u kojoj egzistiramo definisana prošlošću – Plutonom. Iz nužnosti ove karmičke lekcije o sticanju emocionalne sigurnosti unutar sebe, dakle, onoj koja ne bi zavisila od bilo kog spoljašnjeg faktora, npr. od roditelja, izrasta sada situacija u kojoj se natus rađa u takvim porodičnim okolnostima unutar kojih će jedan ili oba roditelja propustiti da odgovore na njegove emocionalne potrebe. Tako natusov skup sećanja ponovo oživljava u onom trenutku kada prolazi kroz ovakvu vrstu okruženja ili porodičnih okolnosti. Važno je pritom naglasiti da iskustvo natusa i njegova interpretacija ponašanja njegovih roditelja može biti sasvim različita od načina na koji njegovi roditelji interpretiraju svoje ponašanje. Radi se o doživljaju natusa koji dolazi na ovaj svet sa vrlo snažnom emocionalnom potrebom koja liči na vreću bez dna u pogledu toga koliko emocija on zahteva da bi se osetio sigurnim. Ova emocionalna nesigurnost počiva na emocionalnoj zavisnosti od spoljašnjih faktora i od očekivanja da naše potrebe ispunjava neko drugi, pa shodno tome potreba za sigurnošću zavisi od neke spoljnje situacije i drugih ljudi. To rađa intenzivna osećanja i potrebe koje se pretvaraju u bezgraničan strah od povređivanja,

odvajanja i napuštanja. Strah od odvajanja i napuštanja izražava se kroz posesivnost i u odraslom dobu dovodi do formiranja modela ponašanja kao što su ko-zavisnost i pasivno kontrolišući (prikriveni) narcizam. Zato, neko spoljno iskustvo, najčešće sa majkom koju simbolizuje Mesec, posluži kao pokretač koji izazove manifestaciju ovih fenomena. Druga čakra koja je označena Mesecom (uz Marsa) jeste sfera čistilišta, pa se najčešće kroz naš odnos sa majkom u ranom detinjstvu čiste emocionalni i misaoni karmički ili psihološki obrasci na taj način što majka predstavlja našu projektovanu Senku, kako kaže Jung, ili ogledalo naših psiholoških obrazaca delovanja iz prethodnih života. Budući da je po Frojdu seksualni instinkt, koji je predstavljen Plutonom kao Kundalini energijom, delatan u osobi od njenog rođenja i presudno utiče na njen psihički razvoj, vidimo kod osoba sa ovim planetarnim aspektima (kontakt Meseca (dojenje, ženske grudi) i Plutona (defekacija)) nerazrešenost oralno-analne faze u njihovom psihoseksualnom razvoju. Frojd opisuje kako oralne frustracije iz najranijeg perioda dovode do fiksacije psihičke energije za ovu fazu i kasnije razvoja oralnog karaktera ličnosti. Doživljaj odbacivanja od majke od koje su ove osobe bile preterano zavisne baziran na nesvesnim sećanjima, budi u ovim osobama nedostatak poverenja, sumnjičavost prema drugima i njihovim motivima, odbijanje tuđe ljubavi i strah ili nesposobnost uspostavljanja intimnih odnosa. To dovodi do života punog potisnutih emocija, frustracija, negativnih predstava o sebi. Posledice deprivacije ili uskraćenja zadovoljstva su depresivne i agresivne tendencije, pesimističnost, cinizam i težnja da se unište objekti svoje ljubavi. Takođe, traume vezane za analnu fazu psihoseksualnog razvoja dovode u kasnijem razvoju do analne strukture ličnosti. Frojd govori o analno – agresivnom tipu ličnosti koji ispoljava sadističko i destruktivno ponašanje u kome osoba teži emocionalnoj kontroli i manipulaciji drugim ljudima. U ovom tipu reakcija, osobi se garantuje

zaštita njene ranjivosti i suštinske nesigurnosti na emocionalnom planu. Pošto su ove reakcije (generalna reaktivnost) povezane sa nerazrešenom ljutnjom ili besom na majku, njihov efekat se ogleda u ispoljavanju besa prema drugim ljudima kao odbrambeni pokušaj da se reši problem emocionalne nesigurnosti i potrebe za zavisnošću. Jer, doživljaj majke je ostao obojen njenom emocionalnom kontrolom i uskraćivanjem osnovnih zaštitničkih osećanja. Često i osećanjem neželjenosti, ako je majka želela da abortira ili je u trudnoći doživela neki stres plutonovskog tipa. Majka je pri tome samo ogledalo karmičkih obrazaca natusa koji treba u ovom životu da nauči važne lekcije o ostvarivanju emocionalne sigurnosti. Osoba mora da nauči da sopstvenim naporima ostvari i učvrsti svoju ličnost tako što će svesti na minimum ili eliminisati sve zavisnosti od spoljašnjih faktora i drugih ljudi. Nesvesno očekivanje da roditelji ispune ove potrebe je proces koji stvara snažne emocije i doživljaj uskraćenosti kako bi natus bio primoran da se vrati sebi i nauči lekciju o unutrašnjoj emocionalnoj sigurnosti i smanjenju svoje zavisnosti od drugih ljudi. Mesec koji vlada drugom čakrom ili čistilištem, reprezentuje majku kroz koju se ovaj proces čišćenja karmičkih, psiholoških obrazaca odvija, kako bi seksualna energija - Kundalini mogla da se uzdigne ka gornjim čakrama. Kad se seksualna energija – Kundalini aktivira, ona, u ovom slučaju, nailazi na blokadu u ove dve donje čakre u vidu potisnutih emocija. Izuzetno intenzivne emocije ovde ne smeju biti potiskivane, jer će Pluton kroz bolna iskustva upozoriti na nužnost odstranjivanja nagomilanih emotivnih problema. Koncept odbacujuće majke za koju neo-frojdovci tvrde da indukuje psihičke poremećaje kod deteta može se ovde primeniti, s tim što uzrok psihičkih bolesti, neuroza i psihoza, kao libida koji nije uspeo da se adekvatno veže za odgovarajuću erogenu zonu, treba u ovom slučaju uvek tražiti u nekom traumatskom iskustvu osobe, kao što su smrt ili odvajanje od bliske osobe ili traumatično seksualno iskustvo (seksualno

zlostavljanje). Strah od smrti i seksa, uzrokovan odnosom sa majkom tokom najranijeg detinjstva, ukazuje na nužnost transformacije instinktivnih reakcija i potreba. Budući da se osoba ovde suočava sa tamnom stranom svoje psihe, sa svojom Senkom, važno je ovu transformaciju sprovesti i ne dozvoliti da Senka ovlada njom kroz opsesivno ponašanje i prisilne radnje. Opsesivno-kompulzivni neurotski poremećaj karakterističan za ovaj planetarni kontakt je u osnovi magijsko mišljenje (ako ne uradim to i to, desiće se to i to) kome osoba podleže i sprovodi ga na sebi, jer je u ranijim inkarnacijama koristila magijska sredstva (Pluton) da bi ostvarila emotivnu sigurnost. Sada se kroz ovakav obrazac ponašanja koji služi privremenom smanjenju strahova i anksioznosti čisti ovaj psihološki obrazac iz prošlosti. Takođe, u onovi ovih prisilnih radnji stoji potreba za kontrolom svoje okoline kako bi potrebe osobe bile ispunjene. Ova emotivna kontrola i manipulacija drugima radi ispunjenja svojih potreba datira takođe iz prošlosti i predstavlja karmički obrazac ponašanja. Potiskivanje ovih emocija dovodi do opsesivno-kompulzivnog poremećaja. Potisnute emocije koje potiču iz dubina nesvesnog mogu baš poput lave koja ključa ispod vulkana (Pluton) da pokuljaju napolje i da izazovu psihotični slom koji karakterišu agresivni izlivi. Izliv gneva, besa, ljutnje, agresivno i destruktivno ponašanje, violencija, rezultat je toga što Pluton vlada arhetipskim Podzemljem, tom tamnom realnošću koja se nalazi ispod površine naše ego-svesti i koja periodično pokulja napolje sa velikom destruktivnom i transformišućom snagom. Ono što probija napolje su problematični instinkti (demoni) koji se nalaze duboko unutar psihe i koji u slučaju kontakta Meseca i Plutona predstavljaju, kao što smo videli, emocionalnu nesigurnost, zavisnost, strah od odvajanja i napuštanja i shodno tome emocionalnu posesivnost. Kada dođe do vulkanske erupcije, tj. do psihotičnog sloma, sve ove problematične instinkte treba svesti na jedan – na mržnju (Pluton) prema

majci koja je potisnuta u nesvesno, bez da je osveščena i transformisana. Ovakva vrsta psihotičnih epizoda afektivnog tipa, agresivnih oblika manije sa psihotičnim simptomima (ideje veličine), ili granični poremećaji ličnosti podstaknuti su snažnom plutonovskom usredsređenošću na svako raspoloženje i emociju. Osoba tako postaje nesposobna da se ponaša ni na jedan drugi način od onog koji mu ta emocija nalaže. Takođe, ova planetarna konstelacija može izazvati bipolarni afektivni poremećaj, jer kada Pluton aspektuje Mesec koji predstavlja raspoloženja i emocije, oni bivaju intenzivirani i osnaženi do ekstrema. Osoba tako može imati emocionalni ciklus u kome će biti povučena duboko u sebe, ćutljiva i obuzeta željom da bude sama. Za osećanja (Mesec) kao što su beznade, bespomoćnost, potištenost, opsednutost negativnim, crnim mislima toliko da osoba gubi apetit i ne spava, suicidalne misli, zaslužan je Pluton koji kao arhetip primordijalne energije odgovara Frojdovom Id-u i predstavlja, s jedne strane, kako kaže Frojd, instikt smrti i uništenje, i koji ove emocije dovodi do dna. Zato što Pluton usmrćuje da bi nas vaskrsao, on je u isto vreme oličenje i instikta života, tj. univerzalne životne sile koja podstiče svu evoluciju i transformaciju, tako da u drugom emocionalnom ciklusu osoba manifestuje plutonovsku životnu silu i moć. Ti ciklusi mogu da imaju divlja kolebanja, nepredvidljivi su i mogu da se promene svakog časa, sve dok osoba ne postane svesna šta je uzrok posebnom raspoloženju. U slučaju lošeg aspekta između Meseca i Plutona, uzrok plutonovskog osećanja nemoći koji počiva na osećaju da smo nečija marioneta, leži u natusovom doživljaju majke kao kontrolišuće i emocionalno manipulativne, a plutonovska manična faza igra kompenzatornu ulogu za ovo primarno osećanje.

Prezaštićujuća majka

Mesec konjunkcija, kvadrat, opozicija Neptun

Neptun u Raku ili u 4, Mesec u Ribama ili u 12

Mesec je materica celokupnog našeg bića. Kao arhetip majke, on predstavlja i intrauterini period našeg razvića. U aspektima sa Neptunom on odslikava naše prenatalno stanje kao doživljaj neizdiferenciranosti našeg bića i svesti od majčinih, jedno simbiotsko jedinstvo kao rastapajući okean osećanja. Neptun kao arhetip transcendentne, božanske stvarnosti, duhovnog sveta, predstavlja okean našeg nesvesnog koji rastvara, rastapa sve granice između nas i drugih, između nas i univerzuma, između konkretne realnosti i drugih svetova, i konačno, između nas i Boga. Osobe koje imaju aspekt između Meseca i Neptuna u svom kosmogramu, u stanju su da u dubokom samo-posmatranju kontaktiraju ovo primarno sećanje u kome njihov prenatalni doživljaj simbiotskog jedinstva sa majkom u majčinoj utrobi asocira na doživljaj unutar kosmičke materice. Neptun vlada idealnim svetom čiji opit se budi kroz sećanje na doživljaj unutar sveosećajne, sveobuhvatne, potpuno prigrjavajuće majčine utrobe. To je sećanje na mistično jedinstvo sa Bogom. Ovo sećanje je (o)sećanje (Mesec) okeanske (Neptun) materice (Mesec) psihe čija arhetipska sećanja budi naše osećanje unutar majčine utrobe. Ovo osećanje mističnog raja ujedno je i osećanje gubitka i čežnje koje nastupa sa našim rođenjem. Jer, napustili smo amniotsku tečnost (Mesec) u kojoj smo plutali kao embrion, a koja

se u stvari raskriva kao okean nesvesnog koji predstavlja duhovni matriks – animu mundi, svetsku dušu ili kosmičku psihu (Neptun). Jer, Mesec kao majčina materica u ovom slučaju odslikava ovu anima mundi čije krunsko ili vrhovno osećanje je mistično jedinstvo sa Bogom koje pripada sedmoj (krunskoj) čakri kojom vlada Neptun (uz Jupitera). Zatim, čovek se rađa, a nad njega se nadvija majka koja mora neprekidno da bdi nad nekim, puna brige, strepnje i straha. Tu njenu anksioznost upija dete koje će kada odraste i samo težiti da ovu upijenu osetljivost pokloni nekome, bolje reći svima, osećajući se pritom uglavnom kao žrtva. Gruba stvarnost će ga gurati nazad i vraćati ga u sebe, u njegovu samoću, uvek kada drugi odbace njegovu osetljivost punu brige i strepnje za sve. Jer, ono što je natus kao dete upio u sebe, u neizdiferenciranom, simbiotskom jedinstvu sa majkom, a to je majčina potreba da nad njim bdi, tresući se i drhteći od brige i strepnje, sada projektuje na druge, bivajući nemoćan da razluči svoje i tuđe potrebe, baš kao što njegova majka nije razlučivala svoje i njegove potrebe. Tako njegova duša postaje anima mundi, duša svih ljudi, kao Mesec koji zbog kontakta sa Neptunom postaje maksimalno osetljiv, senzibilan, i zato rastvara sve granice prema svemu, pa i prema drugim ljudima čije brige, strahove i strepnje reflektuje. Natus ne ume da postavi granice između sebe i drugih i tako zaštititi sebe, pa Neptun kao izvor ovog tereta empatije i kao arhetip ovakve majke stvara kod deteta ranjiv i silan hipersenzibilitet. Zato će on kasnije postati sam i obuzet sobom. Empate su uglavnom prikriveni narcisi, jer je Neptun povezan sa arhetipom Narcisa. Kada Frojd govori o narcističkom poremećaju ličnosti, vraća nas na ovu simbiotsku vezu majke i deteta koju odslikava kontakt Meseca i Neptuna. Iz ove simbiotske veze majke i deteta rađa se prirodni primarni narcizam, jer je dete po rođenju potpuno zavisno od majke. Dete ne pravi razliku između sebe i majke, ne razlučuje sebe od drugoga i sve je u službi njegovih potreba. Međutim, da bi dete počelo da formira

granice između sebe i majke i da bi steklo osnovu svog identiteta, ono se prirodno udaljava od majke, istražujući spoljni svet. Majka koja tada, kao u ovom slučaju, prezaštićuje svoje dete i ne pušta ga od sebe, stvara poteškoće u razvoju deteta i kasnije pojavu narcističkog poremećaja ličnosti. Ova produžena simbiotska faza vodi tome da dete formira krhki identitet sa teškim nedostatkom sigurnosti u sebe, sa umanjenim samopouzdanjem i osećajem sopstvene vrednosti. Narcistički poremećaj ličnosti predstavlja situaciju kada se ličnost formira bez izgrađenog sopstvenog identiteta. Produžena simbiotska faza i zavisnost deteta od majčine ljubavi, stvaraju ličnost koja će uvek biti gladna ljubavi. I pošto je majka svojim prezaštićujućim stavom osujetila dete u suočavanju sa svetom i interakciji sa drugima, sada ovakvu ličnost odlikuju pasivnost i ko-zavisnost, uverenje da je ranjiva, da ne može sebe da zaštiti i da preživi bez pomoći. Nerazrešenost simbiotske faze u razvoju i faze separacije ili individuacije čine da natus nema dovoljno stabilan doživljaj sebe i drugih. Rađa se separaciona anksioznost i ego koji obezbeđuje autonomno funkcionisanje nije pravilno razvio svoje alate. Tako ovaj simbiotski, vezujući majka – dete odnos upućuje na ono što Frojd naziva regresivnim karakterom budućeg (mogućeg) shizofreničara. Posle njega su Bowen i Limentani opisivali ovu nerazrešenu simbiotsku fazu bez šanse za samostalnost i individualnost kod shizofreničara. Pomenimo i Strecker-a koji je tvrdio da je shizofrenija rezultat preterane “majčinske ljubavi”. Kada posle faze praktikovanja svoje autonomije u kojoj dete otkriva da je svet mnogo kompleksnije mesto nego što je prethodno zamišljalo, nastupi faza ponovnog približavanja majci, ako na ovu detetovu neodlučnost majka reaguje neprilagodljivo, ona će indukovati osećanje krivice kod deteta. Ovo osećanje krivice nagoni dete na model ponašanja u kome će ono pokušavati da se dodvori majci i kupi njenu ljubav. Ovakav model ponašanja natus kasnije prenosi i na ostale interpersonalne odnose i nailazeći na neuzvrćenost razvija

mentalitet žrtve. To rezultira povlačenjem natusa od spoljašnjeg sveta i drugih ljudi. Zato je i Frojd utvrdio narcistički izvor i karakter shizofreničara. Nije ovde samo u pitanju majčin odnos prema detetu, već i detetovo opažanje tog odnosa. Neptun koji kontaktira Mesec čini da dete taj arhetip majke idealizuje i da i samo u svojoj osetljivosti spram njega i zbog indukovanog osećanja krivice teži uvek da regredira i rastopi sve strukture želeći da sebe i sve stvari vrati u sigurno, neizdiferencirano jedinstvo. A rekli smo na početku da je to simbiotsko jedinstvo simbol onog vrhovnog stanja blaženstva, gde su sve podele i strukture ovog sveta transcendovane, a Neptun upravo predstavlja to mistično jedinstvo, Nirvanu. Neptun psihološki slabi ego i donosi nezdravo poricanje sebe, osećaj krivice i bespomoćnosti, regresivne impulse koji odvajaju od života i izazova da se bude individualni ego. Ali, kao vrhovni religiozni arhetip, arhetip mističnog jedinstva sa Bogom, on to čini radi transcendovanja granica individualnog ega u korist veće celine svesti, on je kanal ekspanzije svesti koji rastvara sve granice u kosmičko jedinstvo i koji prevazilazi ovaj svet odvojenosti i ograničenja da bi se iskusila vrhovna ljubav – Bog. Ovakav unutrašnji proces i unutrašnje iskustvo koje u slučaju shizofrenih psihotičara psihijatrija naziva „sumanutim idejama“, depersonalizacijom i derealizacijom, nisu ništa drugo nego Neptunovi arhetipovi. Jer, psiha je samo jednim svojim delom fizičko telo i mozak, svojim najvećim delom ona je energetski sistem čoveka i predstavlja njegova energetska tela – stvarnosti, ono što označavamo kao nesvesno, sve do božanske stvarnosti koju simbolizuje Neptun, vladar Riba. Simbol Riba predstavljen je dvema ribama koje, budući da je Venera egzaltirana u znaku Riba, označavaju mistično venčanje čoveka i Boga, Sopstvo. Ovu transcendenciju označava Neptun kao simbol apsolutnog Boga koji u sebi sadrži celokupno postojanje. Mitološki, Neptun ima još dva brata – Jupitera i Plutona. Oni su, kao ovo trojstvo, svedržatelji kosmosa. Jupiter

i Pluton predstavljeni su takođe simbolom Riba, dvema ribama koje se kreću u suprotnom smeru. Prva riba je Jupiter, suvladar Riba, koji gradi most od ljudskog ka božanskom, jer svi putevi (Jupiter) završavaju u Bogu. U rimskoj tradiciji Jupiter se naziva “ocem dana” i Bogom svetla. U grčkoj mitologiji Apolon preuzima identitet Helija i predstavlja Boga Sunce, a njegov otac Zevs (Jupiter) se kod Rimljana poistovećuje sa Apolonom Heliosom, postajući tako Sunce, odnosno božanstvo Sol. Druga riba je Pluton koji je egzaltiran u znaku Riba. Voda kao simbol nesvesnog simbolizuje i tamu, prvobitni kaos, san i Senku u našem nesvesnom, u našem 12-om polju kojim vladaju Ribe. To je Plutonovo carstvo, jer Pluton (Had) je vladar podzemnog sveta i pripisuju mu se i svojstva đavola i vladarstvo nad paklom. Tako ova dva brata kao arhetipovi božanske prirode i aspekti Boga označavaju prividno antagonistički par koji se predstavlja počev od egipatske mitologije u božanstvima Horusu i Setu sve do hrišćanstva u likovima Hrista i Antihrista. Ali, voda kao simbol nesvesnog predstavlja i pročišćenje, pa je Plutonov zadatak da nas od samog dna naše ljudske prirode vine do vrhovne duhovne visine. To je put koji se prelazi i u shizofreniji i jedina svrha halucinacija i glasova koji muče, komanduju i optužuju jeste da suoče osobu sa njenim karmičkim teretom ili grehom. Zato treba na osnovu sadržine tih psihotičnih simptoma i onoga što poručuju glasovi otkriti o kakvom se karmičkom balastu radi. Silazak u tamu je stanica na putu ubrzanog uzdizanja Kundalini (Plutona) i treba da rezultira osvešćenjem i transformacijom natusa. Put Kundalini je proces koji se odvija unutar psihe i koji upućuje na nužnost savlađivanja đavola, sopstvene Senke (pored Plutona nju predstavlja i Saturn) da bi se stiglo do benevolentnog Boga Jupitera. Tek tada natus može da se otvori za kanalisanje najviše energije božanske realnosti, Neptuna. Neptun jeste božanska realnost, Nirvana, ali dok natus ne osvesti i ne očisti svoj karmički teret koji mu predočava plutonovsko carstvo mraka, on se

prikazuje i kao Maya, božanska igra koja proizvodi mnoge iluzije stvarnosti za svest. Neptun čini da natus, u vančulnom iskustvu, kontaktira mnoge stvarnosti koje prodiru u njegovu svest bez oštre distinkcije, pa on ne može da razluči šta je dogovorena stvarnost. Tako Neptun kao obmanjujuća Maya izaziva psihotična stanja i dezorganizaciju psihe. Ove obmane ili ono što se naziva halucinacijama su samo različite frekvencije svesti – pogleda, a to je ono što zovemo drugim dimenzijama. Te druge dimenzije su u okviru nesvesnog, koje u stvari i ne postoji, jer su to samo različite frekvencije svesti – pogledi. Tako u stvari postoji jedna stvarnost koja vibrira na različitim frekvencijama u okviru svesti koja nije ništa drugo nego oko. Oko su svetlosni i zvučni (svetlost vibrira) talasi i to je celokupna stvarnost. Za ego-svest čitavo ovo dešavanje se prikazuje kao obmana i halucinacija. Otkriti karmički uzrok ovog stanja je najvažnije. U kakvim logorima i zatvorima ili tajnim službama je natus bio u prethodnim inkarnacijama, pa sada ima paranoju i maniju gonjenja? Koliko je duboko bio zašao u magijsko i okultno i zloupotrebio ga nečistoćama svog ega, pa sada na psihotičan način manifestuje sebe kao Mesiju, Božjeg poslanika, ili samog Boga? Tek kada očisti nečistoće svog ega natus će biti u stanju da prihvati svoju pravu prirodu i shvati zašto je uistinu Božji miljenik. Sve dok bude imao ove nečistoće ega Neptun će ga voditi u eskapizam, bežanje od realnosti u iluzije i obmane. Ovo je u vezi i sa onim što je Frojd nazvao shizofreničnom oralnom preokupacijom koju karakteriše narcizam, samocentričnost kao isključenje odnosa sa drugima. Preterano zadovoljenje u oralnoj fazi psihoseksualnog razvoja (Mesec) dovodi do pasivnosti i teškog podnošenja frustracija, pa se kao logična posledica formira potreba za begom od realnosti. Takođe, formira se i sklonost adikcijama, drogi i alkoholu, što isto predstavlja neptunovski eskapizam. Neptunovsko bežanje od realnosti i rastvaranje granica ega može dovesti i do katatoničnih stanja. U suštini, Neptun je impuls koji u isto vreme

može da rodi i zavisnika i duhovnika. Povlačenje u sebe u meditaciji i molitvi jednog sveca, jogina ili monaha ima isti narcistički i eskapistički karakter kao i kod zavisnika ili psihotičara. Ili kod onih koji zapuštaju telo u korist duha. Ili kod mistika, pesnika, slikara, muzičara. A kod vrhovnih stvaralaca koji su bili i shizofreničari? Koliko je tanka linija između genijalnosti i ludila? Jer, sve je to Neptun. Treba se samo priključiti na njegove najfinije vibracije, a to činimo kada prihvatimo njegov zahtev za pročišćenjem.

Zapostavljajuća majka

Mesec konjunkcija Ketu

Ketu ili južni mesečev čvor objedinjuje u sebi Neptuna i Plutona, budući da je karmički suvladar Riba i Škorpiona. Konjunkcija Ketu-a i Meseca predstavlja pomračenje Meseca koji reflektuje svetlost Sunca koja se, kada je blokirana, pretvara u senku. Ova senka predstavlja Ketu-a kao Plutona u svom punom izrazu. Kada senka prođe, ponovo se pojavljuje svetlost, pa Ketu kao ova senka predstavlja u stvari tačku transformacije od tame ka svetlosti. On, kao zmijin rep ili rep demona, označava silu mraka (Pluton) čiji je jedini zadatak da nas dovede do svetlosti, do božanskog (Neptun), kao što su i sve planete izrazi Jednog koji reflektuju božansku energiju i predstavljaju božanske sile kojima je zadatak da nas uzdignu do samog Boga. Ketu tako predstavlja božanski aspekt Boga kao Šive, uništitelja materijalnog univerzuma. Njegov zadatak je da nas oslobodi od svih materijalnih vezanosti i da nas dovede do samosvesti koja u sebi spaja svest o sebi i svest o Bogu. Tako u terminima zemaljske egzistencije koja podrazumeva vezivanje za ljude i stvari Ketu predstavlja potpunu nezainteresovanost. Međuljudski odnosi ga uopšte ne zanimaju, jer on teži samo jedinstvu sa Bogom. On je uvek u samadhiju ili izolaciji od ljudskog društva. Ketu je vrhovni majstor odvezanosti od sveta. Gde god da naiđe na duboku vezanost, on je saseče u korenu. Njegova misija je da podseti smrtnike da je cilj njihove evolucije da se kroz mnoga rođenja i smrti konačno sjedine sa Bogom. Ketu kao signifikator konačnog oslobođenja od reinkarnacijskih ciklusa je Neptun u svom punom izrazu. Kao Neptun, on nema vezu sa

praktičnim, svakodnevnim životom i nezadovoljan je zemaljskom nesavršenošću. Zato on uništava sve zemaljske vrednosti i blokira uspeh zemaljskih poduhvata. Vezu Plutona i Neptuna koju predstavlja Ketu možemo pratiti i kroz njegovu konjunkciju sa Mesecom, a u dotišu konjunkcija predstavlja skup planeta u istom znaku i kući. Mesec je naš um, način na koji mislimo, a pošto Ketu nema glavu, on u ovom odnosu koristi Mesec kao svoju glavu. Pošto predstavlja pomračenje Meseca lako dolazi i do pomračenja uma i do pojave shizofrenije ili bipolarnog poremećaja. Ovo se dešava zato što Ketu koristi Mesec kao otvoren kanal za uticaje iz podzemlja (Pluton) kojim vlada, tj. za uticaje iz nižeg astrala – čistilišta i pakla. Osoba sa konjunkcijom Meseca i Ketu-a je vidovita i ima razvijena astralna čula, tako da lako vidi i čuje, tj. prima uticaje iz ovih neprijatnih regiona (a ono što vidi i čuje samo je refleksija njenog karmičkog tereta). Ketu kao Pluton vodi osobu u ove regione da bi osvestila svoje karmičke terete. On predstavlja prošlost (karmu), i natusu omogućava da kroz stalno suočavanje sa njom i regresiju osvesti svoj karmički talog. Tako Ketu kao Pluton predstavlja tamnu stranu Jupitera (suvladara Riba), tamno znanje koje na kraju rezultira osvešćenjem i potpunim shvatanjem svoje karme. Ketu na kraju dovodi natusa u poziciju da ima odgovore na sva pitanja, tako da natus postaje svestan činjenice da niko nije mogao tako da ga nauči mudrosti kao Ketu. Ova stečena mudrost predstavlja Ketu-a kao Neptuna, jer time što natusa obdaruje dubokim (filozofskim) umom, duhovnom inteligencijom, uvidom u sebe i mogućnošću samorefleksije, označava i put jnana joge, put znanja ili samospoznaje, koji raskriva natusu i božansku realnost kojom, takođe, kao Neptun vlada. Treba iskoristiti ovaj put koji Ketu nudi, put od dna (Pluton) do vrha i konačnog oslobođenja (Neptun). U kombinaciji sa Mesecom koji označava situaciju u porodičnom okruženju natusa, Ketu ispoljava Neptunovu crtu emocionalne odsutnosti i neangažovanosti roditelja u odnosu prema

detetu i Plutonov osećaj emocionalne odbačenosti natusa, pa oba ova faktora ukazuju na obrazac emocionalnog zapostavljanja deteta od strane roditelja. Roditelji koji emocionalno ne učestvuju u razvoju deteta ostavljaju dete da samo uči kroz život, misleći da se njihova dužnost svodi na to da detetu obezbede osnovne potrebe kao što su krov nad glavom i hrana. Dete se tako razvija bez emocionalne podrške i emocionalnog odgovora na svoje potrebe. Ili je ostavljeno bez nadzora od strane roditelja koji ne vode računa o tome šta ono radi i kada odlazi ili dolazi kući i koje su mu uopšteno aktivnosti i obaveze, ili je pod nadzorom kontrolišućeg tipa u kome može doći i do plutonovskog fizičkog ili verbalnog zlostavljanja; u oba slučaja ono je emocionalno zapostavljeno. Nedostatak emocionalne podrške od strane roditelja ogleda se i u njihovom nedostatku očekivanja vezano za ciljeve svog deteta i izostanku motivisanja deteta za postizanje njegovih ciljeva. Roditelji koji su u svom svetu, okupirani finansijskim, socijalnim ili emotivnim problemima, praktikuju tip roditeljstva u kome su jedva svesni svog deteta. Ako još dodamo da je čest slučaj da Ketu ispoljava neptunovsku sklonost adikcijama, roditelj lako može biti alkoholičar ili zavisnik od droge, što dodatno opterećuje psihi natusa. Emocionalno zapostavljanje i nedostatak emocionalne podrške uzrokuje da natus od detinjstva nosi u sebi emocionalnu glad, pa tokom života nesvesno primenjuje obrazac ponašanja koji se sastoji u prevelikom oslanjanju na druge ljude sa očekivanjem da oni izađu u susret natusovim emocionalnim potrebama. Natusova potreba da se o njemu brine i njegova naučenost da se dodvorava za ljubav vodi do submisivnog ponašanja i tipično neptunovskog zavisnog poremećaja ličnosti koji je osnova psihoze i čiji su simptomi nedostatak samopoštovanja, ekstremna pasivnost, poslušnost i neasertivnost, potčinjavanje drugima, problem sa izražavanjem neslaganja sa drugima, izbegavanje lične odgovornosti, nesposobnost da se odgovori na obične zahteve života, lako

povređivanje, spremnost da se toleriše loš tretman ili zlostavljanje od strane drugih, nenaučenost da se prima, pa zato preterano davanje, i strah od odbacivanja. Problem je što Ketu sazreva tek oko 48-e godine života, pa je osoba sa ovakvim položajem Meseca koji predstavlja naš emocionalni identitet emocionalno hendikepirana jako dugo. Model ponašanja koji se proteže od nepostojanja jasnih i čvrstih psihičkih granica kod natusa, do njegove spremnosti da se žrtvuje za druge i da se prema njima odnosi kao zabrinuti i prezaštićujući roditelj, ukazuje na obrazac emocionalne zavisnosti. Pri tome, Ketu zahteva od ovog Meseca emocionalno odvezivanje. Ovaj Mesec je preokupiran međuljudskim odnosima baš zato što natus neće da pusti i što se čvrsto drži za ono područje na koje mu Ketu ukazuje, a to su uvek ustaljene teme iz prošlosti po čijem pitanju je stegnut i opire se da to područje života pusti. Ketu ukazuje na ono što smo u prošlim životima već savladali i usavršili i što je istrošeno, pa ga treba pustiti da bismo se popeli na novi evolutivni nivo. Na kraju, Ketu dovodi do toga da porodični, kao i svi drugi emocionalni odnosi koji izrastaju iz te osnove budu sasečeni u korenu jednom za svagda i ostavljeni iza. On ukazuje na to da je potrebno da se natus emocionalno odveže od svih odnosa, jer je karmički tu sferu već dovršio i ispunio, i da se okrene sebi i izgrađivanju sopstvene vrednosti, nezavisnosti i nevezanosti. Tako natus u ovom životu treba da odahne od drame učestvovanja u emocijama drugih ljudi i da otpusti sve već istrošene i nepotrebne veze. Kao što se sreo sa emocionalnom nedostupnošću i neraspoloživošću roditelja tokom odrastanja, tako natus konačno uviđa i da kroz sve druge odnose gubi, jer Ketu je ipak demon koji mu konstantno nudi negativna iskustva kroz odnose sa drugima, sa ciljem da ga konačno odveže od te životne sfere. Ketu ga tera da shvati duboku, duhovnu istinu da su ljudska ljubav i nega nedovoljni i da ne mogu ispuniti njegove potrebe, usmeravajući ga tako na večni izvor ljubavi, na uspostavljanje veze sa Bogom. Treba

naglasiti još i to da negativna iskustva koja natus ima sa drugim ljudima podrazumevaju i to da on u jednom trenutku postane svestan da preuzima na sebe, zbog kvaliteta Ketu-a da upija i usisava, tuđe negativnosti, što čini da ima teškoće u životu. On to čini nesvesno, jer nema psihičke granice i psihičku zaštitu. Kada to osvesti i postavi svoje psihičke granice, ova osoba je idealna za pomaganje drugima u oblasti psihičkog delovanja. Budući da je Ketu bez granica, on kreira u osobi nerazvijen i difuzan ego identitet, što rezultira problemima u psihosocijalnoj sferi življenja. Rad na razvoju i sazrevanju ega u smislu nužnosti ostvarenja samozaštite i samo-nege, postavljanju granica u odnosima i slušanju svog navigacionog sistema, tj. osećaja, koje omogućava iskrenost prema sebi i drugima, jer iskrenost je linija razgraničenja između sopstvenih i tuđih potreba, je ono što jedino dovodi do prosvetljenja ili svesti o sebi. Konjunkcija Meseca i Ketu-a nam tu činjenicu najbolje odslikava. Frojdov model ličnosti nam nudi uvid u to da ego nije ništa drugo nego božansko Ja, duša ili duh, i da se čitav njegov posao sastoji u čišćenju sopstvenih nagonskih, nižih elemenata (Id) uz pomoć sopstvene više instance ili svesti o sebi (Superego). Tako je Frojd lepo pokazao da se sva duhovna priča o prevazilaženju ili sublimaciji ega svodi na savladavanje nagonskih impulsa moralnom svešću. Nagonski deo naše ličnosti su nesvesni karmički obrasci koje nosimo, a moralna svest je svest o sopstvenoj odgovornosti. Konjunkcija Meseca i Ketu-a u nekim slučajevima izaziva i plutonovske nasilne i agresivne reakcije natusa na negativna iskustva, što je takođe indikator emocionalne vezanosti i zavisnosti. I to je nesvesnost. Ono što je nesvesno je osećaj krivice. Iz osećaja krivice generišu se svi psihički poremećaji i sa njim se srećemo još u detinjstvu, u porodičnom okruženju (Mesec). Osećaj krivice je prosto nedostatak ljubavi. Osećaj krivice koji u detetu proizvodi porodica izrasta, u slučaju Plutona, iz detetovog osećanja neadekvatnosti; u slučaju Neptuna

iz njegovog osećanja da je nesposobno; u slučaju Saturna iz proizvedenog osećanja da je neodgovorno; u slučaju Urana iz preranog i preteranog zahteva za emocionalnim osamostaljivanjem sa kojim se dete suočava, što kasnije rezultira emocionalnom nestabilnošću zbog najranijeg nedostatka sigurnosti i psihičkim slomovima. Bilo da se ego brani agresijom, a to čini jer je prethodno, u porodici, kažnjavan istom, ili je u ulozi žrtve što ukazuje na strah od kazne indukovane u porodici koji kasnije poprima formu samokažnjavanja, jer način na koji su roditelji kažnjavali dete je isti onaj kojim kasnije on samog sebe kažnjava; on se uvek svodi samo na akting aut, tj. na odigravanje u stvarnosti prošlih nesvesnih trauma. Budući da psihologija tvrdi da je većina porodica disfunkcionalna, samim tim i ego deteta postaje disfunkcionalan, pa je važno za njega da se vrati i reši pitanja i probleme koji potiču iz njegove primarne porodice. U osnovi ovih akting aut obrazaca ponašanja je osećaj krivice sa kojim se susrećemo u porodici, a on je samo odraz još dubljeg, karmičkog nivoa. Ako u natalu pročitamo taj karmički sloj i osvestimo ga, onda vidimo da sudbina ili karma nema uopšte fatalističko obeležje, to su samo nesvesni obrasci koji čekaju osvešćenje. Sve dok pasivno primamo udarce sudbine i ispaštamo, nesvesni smo. Ako se osvestimo, nema ni karme, ni sudbine. Centralna i najvažnija stvar je doći do svesti o sebi, a to je moguće jedino uz pomoć zdravog i zrelog ega. Natal nam otkriva u kom području do svesti o sebi treba da dođemo, tako što nas suočava sa našim karmičkim teretom iz koga izrasta osećaj krivice, koji kad osvestimo, slobodan nam je put. Put nam je slobodan jer tada kroz natal shvatimo na koji način treba da preuredimo i prekomponujemo svoju psihu da bismo izbegli udarce karme, tj. da više ne bismo bili nesvesni. Kako shvatanje sopstvenog karmičkog balasta predstavlja put oslobođenja? Tako što njegovim razrešenjem slabe i brišu se nesvesne tendencije – informacije – energije čija je uskladištenost glavni uzrok nužnosti reinkarniranja. Astrologija i

duhovno znanje uopšte, u nekoj viziji budućnosti i humanijoj i produhovljenijoj paradigmi čovečanstva, može da igra značajnu ulogu u tretiranju psihičkih poremećaja, jer sem što je u stanju da otkrije srž problema, nudi i ispravan uvid što se tiče usmerenja i pravca kojim metode lečenja treba da idu.

Ograničavajuća majka

Mesec konjunkcija, kvadrat, opozicija Saturn

Saturn u Raku ili u 4, Mesec u Jarcu ili u 10

Sopstvo kao mistično sjedinjenje čoveka i Boga koji je Animus ili Anima unutar pojedinačne psihe, označeno je astrološkim simbolom Riba i Neptunom. Jupiter kao suvladar Riba koga su Rimljani poistovetili sa božanstvom Sol – Suncem, predstavlja prvu ribu. Mitološki, on je svrgnuo sa trona svog oca Saturna. Saturna, koji je u vavilonsko - asirskoj tradiciji važio za Boga Sunce. Svrgnuti Saturn tako postaje druga riba koja se kreće u suprotnom smeru i alhemijski se označava kao Sol niger, crno Sunce. On postaje onaj koga su gnostici zvali zlim Demijurgom, a kao zvezda Izraela on je i starozavetni Bog Jahve. U srednjovekovnoj tradiciji Saturn važi kao sedište đavola. U Bibliji nam je Bog otkrio oba svoja Lica. Božja ljubav i milosrđe zovu se njegova desnica, a njegova pravednost i upravljanje njegova levica. Božja levica odbija, a njegova desnica privlači. Božja levica, kao njegov zakon i pravednost sadrži gnev, jer Jahve upozorava na svoju jarost: “Sakrij se tek na trenutak dok gnev ne prođe i ne uništi vas”. Koliko je opasan aspekt Božje pravde svedoči i Avramovo zauzimanje za Sodomu: “Ako hoćeš da imaš svet, onda ne sme biti stroge pravde. Ako hoćeš da imaš pravdu, onda nema sveta. Ti želiš oboje odjednom. Ako negde ne popustiš svet neće postojati”. Tako imamo sliku desne i leve ruke koja predstavlja suprotnosti, ali koja ne remeti monoteizam ni na

koji način, budući da ujedinjuje suprotnosti kao što su Jang i Jin ujedinjeni u Tao-u koji se prevodi kao Bog. Saturn tako simbolizuje Božju levicu, njegov zakon i pravednost (Saturn je egzaltiran u Vagi), on je gospodar karme koji putem gnostičkih arhonata koji odgovaraju astrološkim bogovima i silama upravlja ljudskim životima. Rekli smo da i Pluton predstavlja ovu drugu ribu, ali budući da se simbolika zmajeva, zmija, škorpija, itd. vezuje i za Saturna, vidimo da Pluton u stvari predstavlja dno Saturna. Saturn se prikazuje kao čudovište polu-jarac, polu-riba i tako označava prelaz između saturnovskog i neptunovskog sveta. U sazvežđu Jarca žive slike strašne pretnje i nezamislivog terora, što potvrđuje i činjenica da se Jupiter, Božja desnica ljubavi i milosrđa, nalazi u padu u Saturnovom znaku Jarca. Tako Saturn predstavlja nigredo fazu u alhemijском Magnum Opus-u koji treba da rezultira ostvarenjem Sopstva. Ova faza označava silazak u nesvesni deo ličnosti gde se ona suočava sa sopstvenom Senkom. Silazak u nesvesno je faza depresije, melanholije i beznada, jer se u mračnim dubinama svog nesvesnog čovek suočava sa sopstvenim ništavilom. Tako ova faza simbolizuje truljenje i sagorevanje nečistoća. A koje su to nečistoće? Saturn vlada materijalnim svetom i, shodno tome, predstavlja princip ograničenja, strukture i nužnosti, ili, jednom rečju, princip realnosti. On deluje suprotno od Jupitera, jer kada Jupiter daruje ekspanziju i uspeh, Saturn koči i inhibira, kada je Jupiter liberalan, Saturn je konzervativan i striktan, kada Jupiter uzdiže, Saturn ugnjetava i pritiska. Nečistoće na koje čovek nailazi u potrazi za svojom suštinom jesu ova Saturnova ograničenja. Ograničenja vremenom i prolaznošću, materijalnim telom i svetom koji ga zarobljava. U neosvešćenoj težnji da se prevaziđu ova ograničenja i potrebi da se dodirne suština koja je večna i koja nadživljava propadljivost materijalnog leži koren depresije. Depresija se obično povezuje sa nekim gubitkom, traumatičnim iskustvom ili stresom, ali pošto ona predstavlja patološku žalost, ukazuje na to da je

tugovanje nesrazmerno povodu, ili, čak, u krajnjoj liniji nije ni izazvano spoljnim povodom. Čak i kada postoji povod, on često ne može biti objektivno prepoznat kao opravdan za ispoljavanje depresije, tj. za lični doživljaj i percepciju tog povoda. Ovo nam ukazuje na neku dublju osnovu ispod povoda, a to je raskorak između materijalnog i duhovnog, početak rušenja strukture materijalnog života pri čemu osoba još ne nazire duhovnu svetlost i smisao i otuda nastaje osećanje besmisla, ispraznosti materijalnog sveta, zasićenosti njim i tupila u smislu gubitka interesovanja i zadovoljstva koja se tiču materijalnog života. Osim što vlada ovim ograničenjima materijalnog života, Saturn vlada i završetkom svih stvari. Ovaj kraj ili rušenje starih struktura života rađa depresiju, pesimizam i osećanje besmisla. Osećanje besmisla upućuje na nužnost shvatanja smisla ljudske patnje, a njen smisao je dat u narednoj fazi alhemijskog Velikog Dela, fazi pročišćenja. Shvatiti smisao sopstvene patnje znači prihvatiti neminovnost čišćenja od sopstvenih karmičkih taloga ili grehova, da bismo stigli do konačne alhemijske faze osećanja božanskog jedinstva u nama samima. U otkrivanju višeg smisla, ustrojstva, poretka i jedinstva svih stvari, pomaže nam upravo Saturn koji donosi iskustvo i mudrost koja čini da konačno počnemo da preuzimamo odgovornost za sebe. Kao gospodar karme, nosilac karme iz prošlih života, on donosi posledice sa kojima u ovom životu treba da se suočimo. Tako on reprezentuje krst koji nosimo, jer donosi iskušenja i patnje koje nam, ako smo neosvešćeni, često izgledaju neobjašnjive i nezaslužene. Ono što Saturn zahteva je preuzimanje odgovornosti i zrelost, što rezultira mudrošću. Takođe, ozbiljnost i izdržljivost. On nam tada daje snagu i čvrstinu za prevazilaženje ograničenja materijalnog sveta koje, iako se sporo razvijaju kroz vreme i iskustvo, donose trajne rezultate. Tako nas on uzdiže na sledeći nivo egzistencije i predstavlja čuvara praga duhovnog sveta ili duhovnog aspekta života. Putem Saturnovog preuzimanja odgovornosti za sopstvene grehove, prihvatamo

patnju kroz shvatanje njenog smisla i učvršćujemo se u veri i znanju koje simbolizuje Jupiter, ka čijem duhovnom carstvu nas Saturn vodi. Može se depresija okarakterisati i kao prekomerno tugovanje čiji je uzrok neshvatanje smisla patnje, ali je mnogo ozbiljnije ono u šta to stanje prerasta i što u stvari leži u njegovoj osnovi i što jeste depresija u pravom smislu reči, a to je osećanje besmisla svega. Ovo osećanje besmisla svega ili depresija je osnov koji leži ispod povoda za tugovanje a koji predstavlja nemogućnost prihvatanja patnje i nalaženja njenog smisla. Depresija počiva na strahu od patnje i pokušaju da se ona ukine. Natus sa kontaktom Meseca i Saturna ima emocionalnu blokadu, jer od slike patnje koja na svetu postoji njegova su se osećanja (Mesec) i blokiralala (Saturn). Emocionalna blokada je stvorena prošlim negativnim iskustvima i nerazrešenim emocijama u vidu patnje koja se doživljavala. i sada služi kao odbrambeni mehanizam koji sprečava istinsko suočavanje i razrešenje emocionalnog bola. Pošto emocije nisu otpuštene, nego se potiskuju, dolazi do emocionalne blokade. Blokiranje ili potiskivanje emocija koje natus ne dopušta sebi da oseti i otpusti, rezultira negativnim manifestacijama, tj. vodi u depresiju. Zbog ovog procesa, u krajnjoj konsenkvenci, natus u dubinama svog nesvesnog donosi odluku da ne oseća ništa. Osećanja podrazumevaju prihvatanje patnje, pa je potiskivanje osećanja za nju uslov života, a samoća je uslov ukidanja patnje. Zato on odbacuje svet i ljude da ne bi morao da prihvati njihovu i svoju patnju, da bi u samoći postao neosetljiv i nedodirljiv za nju. Pošto ne može da prihvati patnju, on usmrćuje svoju dušu. Depresija je u svojoj osnovi ova emocionalna blokada u kojoj duša pokušava da ne oseća ništa, da postane neosetljiva na patnju, nedodirljiva, dok na kraju potpuno ne otupi od patnje i pokušaja da je ukine. Iz ove emocionalne blokade rađa se sumnja u smisao ljubavi i smisao dobrote. Ova emocionalna blokada vuče korene još iz natusovog odnosa sa majkom u ranom detinjstvu. Mesec kao princip osećanja u kontaktu sa Saturnom

ukazuje na arhetip majke čiji uticaj se ogledao u tome da je dete naučilo da blokira svoja osećanja i da mu je njihovo izražavanje postalo ograničeno. Majka je bila na neki način ograničavajuća, kruta, hladna, suzdržana, i na detetove potrebe i izražavanje emocija je odgovarala bez razumevanja, kruto insistirajući na svojim stavovima. Tradicionalni i društveno prihvaćeni model vaspitanja izražavao se kroz nametanje ograničenja, zahteva i strogih pravila. Bilo da je majka bila .radoholičarka kojoj je najvažnija karijera i materijalni aspekt života, ili je bila mučenica baš zato što je zbog materijalnih okolnosti morala da radi, u oba slučaja nije imala vremena od tereta i briga da pruži detetu dovoljnu količinu topline osećanja. Ovakav emocionalno nepodržavajući i ograničavajući majčinski uticaj ogleda se u tome što se emocije deteta blokiraju i ostaju neispoljene. Kasnije to dete postaje osoba koja više ne sme da izrazi svoja osećanja, postajući usamljena. Osećanja se tako vremenom povlače, jer je osoba uplašena od njih zato što ona podrazumevaju patnju. Patnju koju je osoba kao dete osećala kada joj u kontaktu sa majkom nije bilo dopušteno slobodno izražavanje i obrađivanje osećanja i koju je zato naučila da poništava. Osoba prestaje i da daje, da saoseća sa drugima, i da traži nešto od drugih, jer želi da pobjegne i od svoje i od tuđe patnje. Ovo detetovo suočavanje sa ograničenjem u spontanom, neometanom i slobodnom izražavanju emocionalnosti i instinktivnog ponašanja, upućuje na trenutak u njegovom psihoseksualnom razvoju koji se poklapa sa razrešenjem falusne faze ili formiranjem Superega (Saturn). Glavna funkcija Superega je da koči impulse Id-a, naročito one seksualne. Pošto je dete u ranom detinjstvu izuzetno osetljivo na svaku promenu raspoloženja i emocija kod majke, i pošto poput sunđera upija njene reakcije i energetski odmah prepoznaje šta ona odobrava a šta ne, ovakav arhetip majke koja postavlja stroga pravila upućuje na formiranje suviše rigidnog Superega kod deteta koji izrasta iz njenog odobravanja ili

neodobravanja. Ono što Superego koči su seksualni impulsi Id-a koji predstavljaju izvorni instinkt na kome se formira i na kome počiva naš emocionalni život. Emocije se psihološkim rečnikom nazivaju izvornim instinktom. Instinkt je određeni tip sklonosti svesti u kojoj se kombinuju svesno i nesvesno. To su emocije. Izvorne sklonosti su izvorne emocije i šta god da radimo na to utiču posebni tipovi emocija i njihov tok. Introjeksija ili kompleksna refleksija majčinog krutog nametanja ograničenja u ovoj instinktivno – emocionalnoj sferi detetovog života rezultira njegovom emocionalnom blokadom. Jer, po Frojdom ekonomskom stanovištu psihička energija kojom čovek raspolaže i koja treba da obezbedi uravnoteženo funkcionisanje duševnog aparata uglavnom se troši isuviše na jednu psihičku funkciju, ne ostajući na raspolaganju drugoj. Budući da se tri instance ličnosti takmiče za energiju koja će im biti dostupna, može se reći da u ovom slučaju Superego dovodi do slabljenja životne (seksualne) energije. Ovakva vrsta sukoba između instanci čovekovog duševnog sklopa rađa odbrambeni mehanizam – potiskivanje, kao oruđe ega da se odbrani od patnje koju kod deteta uzrokuje nemogućnost spontanog emocionalnog izražavanja. Potiskivanje patnje kao nevoljno uklanjanje neizraženih emocija iz svesti deteta utiče na njegovo kasnije ponašanje i pojavu depresije. I za Superegovo razrešavanje Edipovog ili Elektrinog kompleksa i za njegove standarde prihvaćene u društvu i interpersonalnim odnosima karakteristično je potiskivanje emocija ili inhibiranje seksualne energije, što vodi u depresiju. Seksualna energija je životna, vitalna energija, bilo da je zovemo prana, či, ki, ili orgonska energija. Ona predstavlja kosmičku i u krajnjoj liniji duhovnu energiju. Ovu energiju natus potiskuje i ne može da je uzdigne, tj. sublimira, zato što nije osvestio svoje karmičke nečistoće, pa shodno tome nije ni u stanju da shvati smisao svoje patnje. Zbog naših karmičkih nečistoća šestu čakru, tzv. treće oko, Saturn koji vlada njom drži zatvorenu i

životna energija ne može da se uzdigne do nje. Saturn je čuvar praga više, duhovne svesti, jer krunska čakra, kao svest koja je sveobuhvatni pogled, nije ništa drugo nego otvoreno treće oko. Otvoreno treće oko pretpostavlja osveščivanje i čišćenje ličnog karmičkog tereta što Saturn zahteva i što onda vodi do shvatanja smisla i sopstvenog života i smisla svega što postoji. Tek tada osoba može da generiše životnu (seksualnu) energiju i da počne da oseća ljubav. To onda znači preuzeti (emocionalnu) odgovornost što je svakako i glavna karmička lekcija natusa sa kontaktom Meseca i Saturna. Treće oko kao portal više svesnosti i kao psihički sistem koji je nosilac psihičkih i parapsihičkih fenomena, ima svoj fizički ekvivalent u telu, a to je epifiza. Epifiza, koja igra ključnu ulogu u pojavi ne samo depresije, nego i svih ostalih psihičkih poremećaja, je ono na šta psihijatrija treba da se koncentriše, kako sa medicinskog, tako i sa duhovnog stanovišta.

Destabilišuća majka

Mesec konjunkcija, kvadrat, opozicija Uran

Uran u Raku ili u 4, Mesec u Vodoliji ili u 11

Ono čemu nas Uran uči jeste dostizanje i ostvarenje nezavisnosti u životu. Ovom ostvarenju nezavisnosti ili individualnosti i ličnoj slobodi Uran nas uči kroz kontinuirani princip promene. Uranovski princip promene je povezan sa pojavom neočekivanih fenomena svih vrsta koje prate iznenadni psihološki proboji i probuđenja. Oni rezultiraju slomom utvrđenih struktura čime se Uran suprotstavlja Saturnu koji teži da održi status quo, da se odupre promeni u korist sigurnosti, tradicije i ustanovljenog reda, poretka i strukture ovozemaljskog života. Zato je izazovan aspekt između Urana i Saturna često odgovoran za pojavu bipolarnog afektivnog poremećaja, jer što čovek više pokušava da se drži za prošlost i utvrđeni poredak stvari u životu, to energija Urana deluje još više uznemiravajuće unutar osobe, kao udar groma ili strujni udar. Kao što se novorođenče oslobađa stega i skučenosti porođajnog kanala da bi izašlo na svetlost dana i da bi iskusilo novi život, tako i Uran predstavlja zahtev za novim identitetom, razvojem autonomne individualnosti i ostvarenjem nezavisnosti koja izrasta iz rušenja starih, sigurnih i utvrđenih kolektivnih struktura ponašanja. Bipolarni afektivni poremećaj sa smenom depresivne (Saturn) i manične (Uran) faze je izraz ovog unutrašnjeg sukoba između socijalno ustanovljenih i očekivanih obrazaca ponašanja osobe i njene potrebe za razvojem vlastite

individualnosti i slobode spram tih uvreženih obrazaca. Da bi se ova potreba ostvarila neophodno je tokom izrastanja iz Saturnovih konzervativnih struktura (što Saturn i omogućava, jer je on čuvar praga i predstavlja prolaz u nove dimenzije stvarnosti) zadržati njegovu zrelost (na šta upućuje i činjenica da je Saturn suvladar Vodolije), jer tek ona predstavlja uspešnu integraciju ovih različitih psihičkih sila unutar osobe. Treba ovde napomenuti da loši aspekti Saturna i sa ostalim transcendentalnim planetama utiču na nastanak psihičkih poremećaja. U slučaju aspekta Saturna i Plutona karmički uzrok ovih poremećaja treba tražiti u prošloživotnoj zloupotrebi ponašanja koje se tiče tema nasilja, seksa ili magijskog delovanja. U slučaju lošeg aspekta između Saturna i Neptuna karmički uzroci se tiču zloupotrebe okultnog i magijskog delovanja, ili raznih adikcija (alkohol, droge). U slučaju odnosa između Saturna i Urana radi se o rušenju tradicionalnih struktura na neodgovoran i fanatičan način (Saturn predstavlja odgovornost), a o kojoj se životnoj sferi radilo pokazaće znak i kuća u kojoj se Uran nalazi, kao i ostatak horoskopa. Zanimljivo je ovde pomenuti da vedaska astrologija ne uzima u obzir transcendentalne planete, ali da Rahu (severni mesečev čvor) reprezentuje Urana, a Ketu (južni mesečev čvor) u sebi objedinjuje Plutona i Neptuna. Tako iz odnosa ovih čvorova sa Mesecom ili Saturnom možemo, ukoliko radimo dotiš koji nam nudi potpuno tačan i precizan uvid u nas same (što se tiče sadašnjeg života i očitavanja dharme, dok tropski astrološki sistem pruža precizan uvid u prošli život i karmu), očitati pojavu psihičkih poremećaja. Teme su iste i što se tiče odnosa Meseca sa transcendentalnim planetama, ali u prethodnim tekstovima smo tretirali karmičke obrasce pre svega kao psihološke, pa smo tako videli da loš odnos Meseca i Plutona ukazuje na natusov prošloživotni obrazac emocionalnog odbacivanja nekog bliskog iz porodičnog okruženja, s tim što se ovaj odnos uglavnom tiče pitanja majčinstva ili roditeljstva uopšte. Što se tiče odnosa Meseca i Saturna,

on ukazuje na prošloživotni obrazac emocionalne škrtosti i nedostatka odgovornosti za porodicu. Odnos Meseca i Urana, koji sada razmatramo, karmički je vezan za rušenje porodične strukture sa naglaskom na samodovoljnosti i izazivanju kriza i stresa kod ostalih članova porodice. Ono što je sada ključno za ovaj odnos jeste ostvarenje lične nezavisnosti za šta je preduslov jedino i samo postizanje emocionalne zrelosti. Natus se sada rađa u neobičnom i nekonvencionalnom porodičnom okruženju u kome majka sigurno izaziva stres i odnos sa njom je izazovan, bilo da je natus doživljava samo kao nervoznu i svojeglavu, bilo kao na neki način ekstremnu. Majka nije ukalupljena u društveno prihvaćeno ponašanje i porodica funkcioniše van uobičajenih normi koje joj društvo nameće, bilo da su roditelji na neki način odvojeni ili su se razveli. Eksplozivni izlivi emocija, intenzitet nemira i snaga nerveze, uznemirenost i strepnja, upućuju na histeričnu porodičnu pozadinu. Tako natus sada ima problem da stvori mir i stabilnost u svom psihičkom životu i sledstveno tome u svojoj porodici. Ovakva porodična atmosfera uzrokuje pojavu histeričnog karaktera kod natusa koga karakteriše psihička nezrelost u kontroli emocija i samoregulaciji. Ovaj mentalni poremećaj nastaje usled intenzivne anksioznosti koja počiva na unutrašnjim sukobima koji muče osobu a koji su posledica destabilišućeg porodičnog okruženja. Ova destabilizacija karmički prisiljava osobu na razvoj nezavisnosti i vlastite individualnosti, ali samo uz paralelni razvoj tolerancije na ono što natus doživljava kao drugačije u odnosu na sebe, što rezultira ostvarenjem psihičke i emocionalne zrelosti. Sve dotle će osoba odgovarati na životne izazove, prvo u porodici, a onda i van nje, gubitkom kontrole nad svojim ponašanjem i emocijama, uz burne emocionalne ispade, kako bi izazvala ispunjenje neke nezadovoljene potrebe ili želje koja se uvek svodi na potrebu ostvarenja emocionalne stabilnosti čiji je nedostatak u porodici uzrokovao pojavu histeričnog napada i histerične neuroze kod natusa. Frojd je govorio da je histerija zapravo pokušaj nesvesnog dela

ličnosti da se odbrani od stresa što u stvari predstavlja primitivan mehanizam čiji je osnovni cilj oslobađanje od stresa i osećanja koja u nama izazivaju uznemirenost. Umesto odbrambenih mehanizama potiskivanja ili negiranja, javlja se histerija kao ovaj primitivan način oslobađanja od sopstvenih afekata. Ona se može očitovati i u vidu somatizacije unutrašnjih konflikata. Povišena emocionalnost osobe sa visokim nivoom emocionalne nestabilnosti upućuje na nužnost transformacije netrpeljivosti, frustracije i razdražljivosti uspostavljanjem emocionalne regulacije u interpersonalnim odnosima kao i u emocionalnom odgovoru na neispunjene potrebe. Reagovanje koje uvek ima dramatičan karakter sa ciljem skretanja pažnje na sebe otkriva psihičku i emocionalnu nezrelost koja leži u osnovi histeričnog karaktera. Ostvarenje emocionalne zrelosti podrazumeva razvoj vlastite individualnosti ne u smislu osećaja sopstvene važnosti izazvanog skretanjem pažnje na sebe, već preuzimanjem odgovornosti za ono što se natusu u životu dešava. Preuzimanje odgovornosti za sebe i za sopstvene probleme i konflikte koji se ogledaju spolja kroz ono što natus doživljava, jedino garantuje autentičnu svest o sebi. Samo na taj način natus može da ostvari psihičku i emocionalnu stabilnost. Histerični karakter ličnosti je u vezi sa previše otvorenom petom, grlenom čakrom kojom vlada Uran (uz Merkura). Ova čakra, ako je suviše aktivna, uzrokuje preteranu pričljivost, prekidanje drugih u govoru, želju da se uvek bude u pravu i neslušanje drugih u razgovoru. To što osoba ne sluša druge, a slušanje je druga strana verbalnog čina, ne ostavlja joj prostor za promišljanje o tome šta i na koji način govori, a promišljanje je odlika funkcionalne ili uravnotežene grlene čakre. Pri tome, verbalno promišljanje je samo manifestacija dublje introspekcije i svesti o tome šta je karmički uzrok unutrašnjih sukoba i konflikata koje natus, kao u ogledalu, vidi spolja. Tako se dešava da umesto slušanja koje obezbeđuje uvid i dodir sa samim sobom, natus uglavnom samo reaguje

i to na impulsivan i ishitren način. Dovoljna je i najmanja primedba da izazove burnu reakciju, i, u krajnjoj liniji, histerični napad. Na uravnoteženju ovog Uranovog ekstrema koji se ogleda u grabljenju u smislu ishitrenog reagovanja na ljude i situacije treba svakako raditi. Mesec u kontaktu sa Uranom ne oličava potrebnu emocionalnu dubinu, pa je natus sa ovim kontaktom u izvesnom smislu emocionalno odvojen i od drugih i od sebe samog. Ali, ako nema potrebnu dubinu, svakako ima visinu (Uran), pa je osobi ovde omogućeno da posmatra čovečanstvo iz božanske perspektive, bez nepotrebnog emocionalnog uplitanja. Pod kontrolom grlene čakre nalazi se i tiroidna žlezda koja je duhovno povezana sa Uranom. Povećan nivo njenih hormona je u vezi sa povećanom brzinom misaonog procesa koji ima stresnu konotaciju (Uran). Hipertireoza ima sve uranovske odlike: nervozu, nemir, emocionalnu nestabilnost, nesanicu, drhtanje. Tipično uranovski su i napadi panike koji su u vezi i sa hipertireozom, jer koliko god je Pluton paranoičan, toliko je Uran vezan za napade panike. Psihijatrija smatra da su psihičke bolesti posledica neravnoteže hemijskih procesa u mozgu što je tačno, jer hemijski procesi nisu ništa drugo do psihološki procesi, oni su materijalni izraz psihe. Kao takvi, oni su, što treba uzeti u obzir, i ekvivalent nekih drugih, širih stvari i uticaja, kao što su porodično okruženje, širi socijalni kontekst, sve do kosmičkog uticaja. Svi ovi faktori i uticaji se sažimaju u jednoj tački, a to je karma. Karmički obrasci su psihološki obrasci i svi ostali uticaji su samo njihov ekvivalent. Oni tako predstavljaju uzrok u koji se slivaju svi ostali faktori psihičkih bolesti. Lečenje bez otkrivanja uzroka nekog poremećaja je svakako nedovoljno efikasno. Horoskop, kao karmički ugovor sa kojim smo došli na ovaj svet, nudi nam mapu našeg nesvesnog u kome su smešteni naši karmički, tj. psihološki obrasci. Pošto smo i mi ugovorna strana, treba svoj ugovor da pročitamo, proučimo, analiziramo i otključamo, jer nam on nudi priliku za karmičko

sazrevanje, sagorevanje karme, i duhovno uzrastanje. On nam nudi uvid u sebe putem koga dolazimo do svesti o sebi, a svest o sebi uvek podrazumeva promenu. Promenu, da ne bismo stalno pravili iste karmičke greške. Kada uočimo karmički obrazac planeta u lošem aspektu, treba negativnu simboliku planeta preokrenuti i izraziti psihološki i u životu kroz pozitivnu simboliku odnosa tih planeta. Tako shvatamo i šta ne treba i šta treba da radimo, pa karma postaje dharm, jer biti svestan svojih karmičkih negativnosti sa kojima smo došli na ovaj svet, omogućava nam u isto vreme da shvatimo u čemu se sastoji naša misija. Karmički ugovor može da nas drži karmički zarobljenima ukoliko ne radimo na svom osvešćenju, ali on ujedno nudi i pokazuje i put oslobođenja iz reinkarnacijskih ciklusa, jer je put samospoznaje. Ako je najvažnije znanje koje možemo steći to da spoznamo same sebe, onda astrologija s pravom nosi epitet kraljice svih nauka.

Komandujuća majka

Mesec konjunkcija, kvadrat, opozicija Mars

Mars u Raku ili u 4, Mesec u Ovnu ili u 1

Mars predstavlja princip energetske sile, dinamičke snage, snage života samog. On simbolizuje deo naše psihe koji i jeste želja za životom i .koji nas primorava da delamo, da se borimo, takmičimo, da idemo napred i protiv nečega i da tako potvrđujemo sebe. Kao princip energije i snage on želi da osvaja život, i ta težnja za osvajanjem nije ništa drugo do večna borba. Uslov ove energije je aktivnost, dinamika života i borba sama. Na tom putu, Mars kao arhetip Ratnika može da ispoljava agresiju, ljutnju, bes, impulsivnost. To objašnjava i način na koji on, kada je neuravnotežen, teži da deluje i potvrdi sebe u životu i kako se nosi sa iskustvom konflikta. Pošto je želja za životom, on predstavlja ono što Frojd naziva nagonom života ili Eros koji objedinjuje sve nagone samoodržanja ličnosti, pre svega nagone ega, i u njihovoj osnovi, nagon održanja vrste, seksualni nagon. Cilj ovog nagona – Erosa, je održanje i uvećanje života. Međutim, kao suvladar Škorpiona on predstavlja i nagon smrti, Tanatos, autodestruktivnu energiju, koju, kao bog rata, u cilju samoodržavanja i samopotvrđivanja, ispoljava na druge ljude, pretvarajući je u destruktivnu energiju, agresiju ili nasilje. Mars tako oličava ovu metamorfozu energije, od Erosa ka Tanatosu i obrnuto, ili, kako kaže Frojd, borbu između Erosa i Tanatosa. U osnovi ove borbe, po Frojdu, nalaze se traumatična iskustva koja proizvodi najranije

porodično okruženje i koja, kaže Frojd, ljudi teže da ponavljaju u svom životnom iskustvu. Kontakt Meseca i Marsa simbolizuje ovo dešavanje. Ponavljanje trauma iz detinjstva u životnom iskustvu ili akting aut, je ono u čemu se, po Frojdu, odražava nagon smrti ili Tanatos. Trauma koju dete proživljava u okviru porodice odnosi se na njegovo potiskivanje svog autentičnog bića u svrhu prilagođavanja zahtevima roditelja. Tako se dete uči da formira jedno lažno ja. Ova trauma se može razvrstati u tri kategorije, a to su roditeljsko zapostavljanje, kada roditelji ne izlaze u susret i nemaju sluha za emocionalne potrebe deteta, tj. emocionalno su neraspoloživi i nedostupni; dalje, roditeljsko odbacivanje ili napuštanje, koje obuhvata sve od fizičke neprisutnosti roditelja, uskraćivanja vremena potrebnog detetu, do, još važnijeg, osećanja napuštenosti kod deteta zbog kritizerskog, osuđujućeg, ponižavajućeg, negativističkog, kontrolišućeg, kažnjavajućeg, kočućeg i supresujućeg stava roditelja u odnosu na pravu prirodu deteta; i poslednje, roditeljsko zlostavljanje koje, sem fizičkog kažnjavanja, obuhvata i emocionalno loš tretman i situacije kada roditelj koristi dete za ispunjenje svojih neosvešćenih potreba iz detinjstva, očekujući da dete bude surogat roditelj svom roditelju ili surogat emotivni partner koji roditelju nedostaje u životu ili kojim nije zadovoljan. Ove traume ili psihološke rane iz detinjstva prepoznaju se po simptomima kao što su nisko samopouzdanje, osećaj manje vrednosti, osećaj stida u smislu samo-gađenja i nezdravi osećaj krivice, problemi u interpersonalnim odnosima, kao i po psihičkim poremećajima svih vrsta. Povezati se sa svojim unutrašnjim bićem i unutrašnjim detetom, i osetiti kojim njegovim potrebama se nije izašlo u susret, je preduslov zadobijanja mentalnog zdravlja i aktualizovanja svog pravog bića i svog autentičnog glasa u životu. Neispunjene dečje potrebe čovek ispoljava u životu, pokušavajući putem stvari i ljudi da dođe do njihovog ispunjenja. Kada osvesti te potrebe, čovek prestaje da traži njihovo ispunjenje spolja, već

to ispunjenje doživljava iznutra i to znači konačno zavoleti sebe. Sve dotle čovek nesvesno uporno odigrava svoju dete – roditelj relaciju i ponavlja traume iz detinjstva u životu, u njegovim sferama i interpersonalnim odnosima. Da ne bi bio nesvestan čovek mora da se vrati svom unutrašnjem detetu, svojoj porodičnoj istoriji, i da vidi šta mu se sve tokom nje dogodilo i kakvo preoblikovanje ili iskrivljavanje svog bića je pretrpeo. Čovek koji manifestuje probleme u životu, a koji misli da je sa njegovim detinjstvom i roditeljima sve u redu, uglavnom je potpuno nepovezan sa sobom i odvojen od svog unutrašnjeg bića, tj. nesvestan je. Jedan od simptoma traume ili psihološke rane iz detinjstva je i pitanje ljutnje, besa i agrasivnih oblika ponašanja. U okviru psihičkih poremećaja, i za nepsihotične i za psihotične oblike agresije zadužen je Mars. Korene ove agresije treba tražiti u najranijem detinjstvu. Kada je, recimo, dete etiketirano dijagnozom poremećaja pažnje uz hiperaktivnost, i kada ga doživljavaju kao bezobrazno, nevasпитano i agresivno, majka se obično pita kako to da ona tako mirna, tiha i povučena, ima tako nemoguće dete. Pri tome ne pomišlja na svoj bes i ljutnju na nekoga tokom trudnoće ili posle porođaja koje je potisnula i koji se sada izražavaju kroz njeno dete. Dete samo odslikava potisnute i nerešene emocije svoje porodice, ono je onakvo kakvi su roditelji na unutrašnjem, dubinskom planu. Ako je dete označeno Marsom, ono ne može da prihvati brigu i dobrotu Meseca, tj. svoje majke, jer ono intuitivno oseća da se u njima kriju slabost i neiskrenost, potisnute nerešene emocije. Zbog ove slabosti i neiskrenosti majke, Mesečev princip kod deteta izaziva bes i gnev, pa eto svađe u kući, potrebe da se ponizi, obezvredi, uvredi, napadne vlastita porodica, i zbog majčine potisnute agresije koja se kroz njega manifestuje, da se tiraniše, gospodari ili komanduje kućom. Ovo je slika traume, slika napetosti i besa koja se suprotstavlja majčinoj slabosti, njenom strahu da se suoči sa sopstvenom potisnutom agresivnošću. Iz mržnje prema toj slabosti koja

je strah, i iz straha od nje, rađa se kod deteta prezir prema vlastitoj slabosti i prizivanje vlastite hrabrosti i snage, jer bez njih, bez Marsa, večni strah bi se uvukao u detetovo biće. Sasvim je sigurno da ulogu u ovakvoj agresivnosti kod deteta igraju biološki, genetski faktori koji boje temperament, ali ti faktori nisu ništa drugo nego karmičko nasleđe deteta koje ima prošloživotnu istoriju porodičnog nasilja i nerešena pitanja agresivnosti, i koje se sada rađa u porodičnom okruženju koje služi kao okidač za ova nerešena pitanja. Ipak, i pored toga, najraniji period razvoja i uloga roditelja je odlučujuća za konstruktivno i zdravo usmerenje ovog agresivnog impulsa. Umesto uobičajenih metoda koje podrazumevaju ili dopuštanje ili sankcionisanje ovakvog ponašanja, najefikasnije sredstvo za pomoć detetu u harmonizaciji i integraciji ove energije je rad roditelja na isceljenju sopstvenih nesvesnih trauma. U drugom slučaju, ako natus nije označen Marsom, eto slike komandujuće majke, a uz komandovanje ide uvek i kažnjavanje. Grubost, netaktičnost, čak i primena sile, sukobi unutar porodice i svađe roditelja su koren problema agresivnog ponašanja sa kojim se natus kod sebe susreće u odraslom dobu. Ova slika ima i svoj moderan izraz u tzv. ambicioznim majkama koje zahtevaju od deteta sve petice u školi i angažman u masi vanškolskih aktivnosti, od bavljenja sportom do učenja stranih jezika. Ova ambicioznost je uglavnom po svaku cenu, tj. ne trpi odstupanja od zadatih kriterijuma. Majka koja nikad nije zadovoljna, koja uvek stavlja primedbe i sprovodi spartansku disciplinu, nagoni dete da guta u sebi otpor ili bes kao reakciju na njeno ponašanje. Tako se ono razvija u čoveka sa potisnutim besom, sa agresijom „zatvorenom u boci“ koja samo čeka da eksplodira. Ova potisnuta agresija pravi od te osobe često žrtvu, jer ona projekcijom tog nesvesnog obrasca privlači u život osobe koje su grube i besne, i koje je mogu čak i fizički zlostavljati. Osoba će u odnosu prema svojoj deci primenjivati iste metode kao što je i njena majka u odnosu na nju, i kao što je i majka njene majke u odnosu na

njenu majku. Jer, onaj koji ne sagleda i ne reši istoriju svoje traume, osuđen je na večno ponavljanje. Na taj način se nesvesne traume projektuju sa roditelja na decu i tako u krug. Priča o безусловnoj ljubavi roditelja prema detetu svakako ne podrazumeva ljubav prepunu njihovih neispunjenih potreba iz detinjstva koje projektuju na dete, tj. ona ne treba da bude njihovo nesvesno sećanje na najraniji nedostatak te ljubavi koji se sada manifestuje kao vlasnička ljubav. Ona bi trebalo da bude samo negovanje autentičnog bića deteta. Početak karmičkog programiranja dešava se u porodičnom okruženju. Roditelji uglavnom proizvode u detetu osećanja krivice, stida, straha, pogrešnosti, što pokreće nesvesne programe karme i grehova. Taj program natus prati i kasnije u životu i ispašta preuzimajući ulogu žrtve ili počinitelja, jer nije svestan i sledi nesvesni program, tj. živi automatski nošen ovim programom. Karmički program deluje dok je čovak na niskoj frekvenciji; karma postoji samo na nižim frekvencijama življenja. Roditelji koji iniciraju u detetu negativna osećanja i ne pomažu mu da ih razreši, zarobljavaju ga na niskim frekvencijama i čine podložnim delovanju karmičkog programa. Savladati sopstvenu Senku podrazumeva osvešćivanje osećanja krivice, straha, stida, besa, koja su indukovana porodičnim odnosima i tako podizanje svoje frekvencije izvan dometa karmičkog programiranja. To ne znači da roditelje treba da krivimo, jer neopraštanje samo dodaje energiju našem karmičkom programu. Da bismo podigli svoju frekvenciju treba da uradimo ovaj posao čišćenja Senke (što zahteva žrtvu i dramu koja vodi do osvešćenja) i sublimisanja seksualne energije koju predstavlja Mars kao vladar (uz Meseca) druge, seksualne čakre. Nepročišćene emocije (Mesec) i jesu nesublimisana seksualna energija - agresija (Mars), a zajedno predstavljaju čistilište i ono što nas drži u njemu. Čitav put do osvešćenja predstavlja i napor harmonizovanja muške i ženske energije unutar nas. To označava sublimisanje seksualne energije koju oličava

Mars pročišćavanjem svojih emocija (Mesec). Radi se o postizanju unutrašnje alhemije, tj. o spajanju muškog (Mars) i ženskog (Mesec) aspekta našeg bića unutar nas tako da ponovo postajemo celi i potpuni, tj. uravnoteženi. Kada roditelji nauče dete da postavlja prave granice (a da pritom voli) u odnosu na životne sadržaje i druge ljude, što mu omogućava da čini prave izbore u životu, a od izbora mnogo zavisi, i kada ga upute na uspostavljanje veze sa sobom, svojom suštinom, tj. na ljubav prema sebi, tada su već mnogo učinili na osvešćivanju svog deteta. Svest o sebi je jedini preduslov slobode od karmičkog ugovora.